

འབྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་སྤྱི་དབང་སྐར་འཇན་གྱི་
རྒྱལ་ཁ་བྲི་ཁོར་བཟན་པ་ཞོག

པ་ལེ་ཀྲང་ཚེ་མཚུགས་ནས་པ་མཚུ་འབྱོར་མེད་རྒྱལ་ཁ་བྲི་ཁོར་བཟན་པ་

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྤྱི་དབང་སྒྲིབ་འཛིན་གི་
རྒྱལ་ཁ་སྤྱི་ལོར་བརྟན་པ་འོག

པ་ཁི་ཀྱང་ཉི་འུགས་ནས་ལོ་འུག་འཁོར་བར་བྱས་གས་ལྷས་པ

«མི་དམངས་ཉིན་རེ་མི་ཚགས་པར»དང, «དར་དམར»དུས་དེབ,
«འཛིངས་འཕྱོལ་དམག་གི་ཚགས་པར»འཛིངས་གི་ཚུལ་སྤྱི་ཁང

དེབ་འདི་ནི་མི་དམངས་དབུ་སྐྱོན་ཁང་གི་ 1971 ལོའི་ཟླ་ 3 བར་པར་གཞི་ 1 བོ་ཁོ་བའི་ཅིན་པར་ཐེངས་
1 བོ་གཞིར་བཟུང་ཏི་སྐྱུར་ནས་སྐྱུན་པ་ཡིན།

本书根据人民出版社 1971 年 3 月第一版北京第一次印刷本翻译出版。

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྲིད་དབང་སྒྲེར་འཛིན་གི་

རྒྱལ་ཁ་ཁྲི་ཁོར་བརྟན་པ་ཤོག

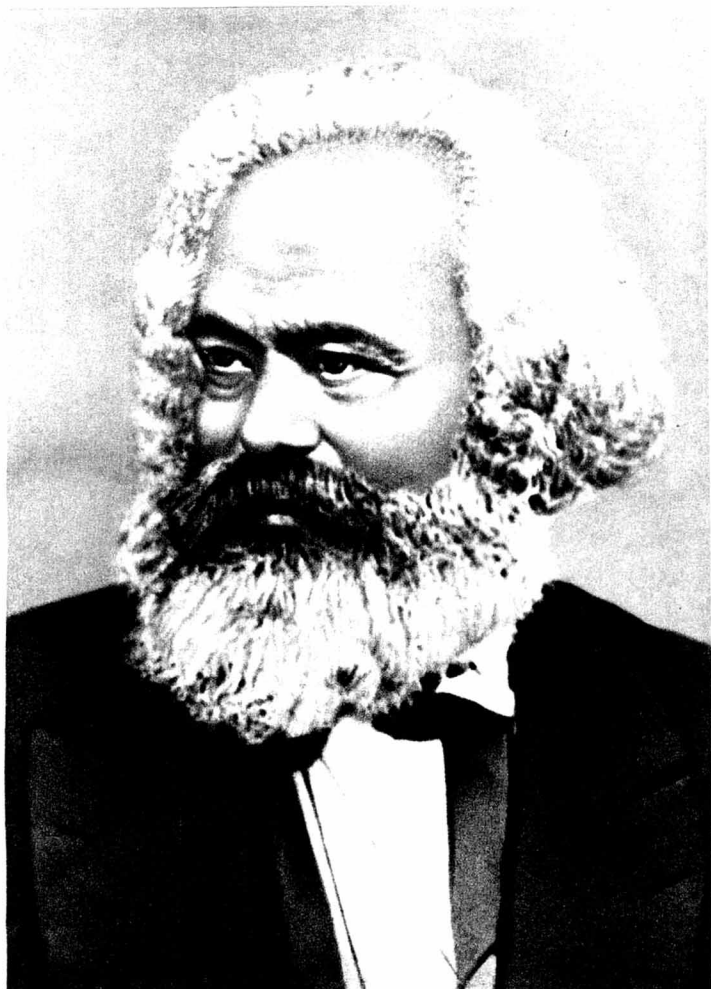
བ་ལི་ཀྱང་ཏི་བཙུགས་ནས་ལོ་བརྟུ་འཁོར་བར་དྲན་གསོ་བྱས་པ་

མི་རིགས་དབུ་སྐྱོན་ཁང་གིས་སྐྱུར་ནས་སྐྱུན་པ་

1971 ལོའི་ཟླ་ 3 བར་པར་གཞི་ 1 བོ་སྐྱུག་པ་དང་

བོ་ཅིན་ལ་པར་ཐེངས་ 1 བོ་བརྒྱབ་པ་

དེབ་རེར་སྒྲེར་བྱས་ 1 ཟམས་ 7

伟大的无产阶级革命导师卡尔·马克思

འབྲོར་མེད་གྲུ་རིམ་གསར་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ཀ་ར་མ་ར་

ཁར་མར་ཁི་མི

伟大的无产阶级革命导师弗里德里希·恩格斯

འབྲུང་མེད་གཤམ་རིམ་གསར་བཟུང་སྐབས་ཆེན་སྤྱི་དཔྱད་

ལྷ་ལི་ ཏི་ ལི་ ཞི་ ཨེན་ ཀེ་ སི

མར་ཁེ་སེའི་གསུང་བཏུས

ཟླ་ 3 ཚེས་ 18 ཉིན་གི་དཔའ་ངར་ལྡན་པའི་ལས་འགུལ་
ནི་མེའི་རིགས་དེ་གྲལ་རིམ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནས་དུས་
གཏན་དུ་བཅེངས་འགྲོལ་ཐོབ་པ་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྒྲུབས་ཆེན་
གི་སྤྱི་ཚོགས་གསར་བརྗེའི་སྐུ་རེངས་ཅིག་རེད།

མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་གསུང་བདུས

སྤྱི་ཚལ་ས་རིང་ལུགས་གི་ལམ་ལུགས་དེས་མཐར་ཐུག་
མ་ཅུ་རིང་ལུགས་གི་ལམ་ལུགས་གི་ཚབ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནི། མི་
ཚས་རང་ཉིད་གི་འདོད་ཚོ་ནང་ལྟར་སྤྱར་མི་ཐུབ་པའི་བྱི་
རོལ་ཡུལ་གི་ཚས་ཉིད་ཅིག་རེད། སྤྱི་སྤྱོད་ཐོགས་ཁག་གིས་
སྤྱི་ཀུས་གི་འཁོར་སྤོ་མདུན་ལ་འགྲོ་ཀྱི་དེ་བཀག་འགོག་བྱེད་
ཐབས་ག་འདྲ་ཅིག་བྱས་ན་ཡང་། གསར་བཞེ་ནི་དུས་ཚོད་
སྤྱི་བྱི་ལ་མ་བཟོས་པར་གང་ལྟར་ལངས་ཐག་ཚོད་ཡིན་པ་མ་
ཟད་། རྒྱལ་ཁ་ཡང་སྤོབ་ཐག་ཚོད་ཡིན།

དཀར་ཆག

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྤྲོད་དབང་གླེང་འཛིན་གྱི་

ཀུལ་ཁ་བྲི་ལྟར་བརྟན་པ་ཤོག

པ་ལི་ཀྲང་ཉི་ཤུ་གསུམ་ནས་ལོ་བརྒྱ་འཁོར་བར་བློ་གསེབ་ཞུས་པ

..... 《མི་དམངས་ཉིན་མོ་ཆགས་པར》དང་，《དར་དམར》དུས་དེབ་，
《བཅོངས་འགྲེལ་དམག་གི་ཆགས་པར》བཅས་གི་ཙམ་རྒྱུག་ཁང (1)

ཟུར་བཞོད་

པ་ལི་ཀྲང་ཉི (དབྱད་གཞི) (51)

མིང་ཆོག་འགྲེལ་བཤད (58)

འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་གི་ རྒྱལ་ཁ་བྲི་ལྟར་བརྟན་པ་ཐོག

པ་ལི་ཀྲང་གི་བཅུགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་འཁོར་བར་དྲན་གསུངས་བ

《མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཆགས་པར》དང, 《དར་དམར》དུས་དེབ,

《བཅོངས་འགྲོལ་དམག་གི་ཆགས་པར》བཅས་གི་ཙམ་སྤྱིག་ཁང

དང་པོ, པ་ལི་ཀྲང་གི་རི་ཙ་དོན་ནི་དུས་གཏན་
དུ་གནས་ཐུབ་པ་ཅིག་རེད

ད་ལོའི་ཟླ་ 3 ཚེས་ 18 ཉིན་ནི, པ་ལི་ཀྲང་གི་བཅུགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་
འཁོར་བར་དྲན་གསུངས་བའི་ཉི་མ་རེད། རྒྱལ་སྐོར་གཙོ་འཛིན་མཉམ་ཁུལ་གྱིས་
སྤྱི་ལོ་ཉི་མ་གནང་བའི་འག་གི་ཀྲང་གོའི་ཀྲང་ཁན་ཏང་མི་དང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་...
དམངས་གིས, འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་རྒྱལ་སྤྱི་རིང་ལུགས་གི་བཙུང་བའི་གཏོང་
ཟབ་པོ་བཅང་ནས, འཛམ་གླིང་ཡོངས་གི་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་དང་གསར་
བརྒྱུ་མི་དམངས་དང་མཉམ་དུ, དགའ་སྤྱོད་འཁོལ་བའི་ངང་ནས་རྒྱལ་སྐོར་
གི་“འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་དུས་ཆེན”①འདིར་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་གི་ཡོད་...

① ཡན་ལེ་མི: 《པ་ལི་ཀྲང་གི་བཅུགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་གཅིག་འཁོར་བའི་དུས་ལ་བྱ་གཞི་བཙུང་བ་ཙམ་...
བཏང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡི་གེ》。《མར་ཁི་མི་དང་ཡན་ལེ་མིའི་གསུང་འབྲེལ》དེབ་ 22 པ, ཐོག་ཕྱི་

པ་རེད།

ལ་བརྒྱའི་སྒྲུབ་ལ། ལྷ་གྲོའི་པ་ལེན་འཁྱར་མེད་གྲལ་རིམ་དང་ལྷ་ཆེན་
མི་དམངས་མང་ཚོགས་གིས་དཔལ་དར་ཆེ་བའི་བྲག་པོའི་ལངས་བྱས་ནས།
པ་ལི་ཀྱང་ཉེ་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་རེད། དེ་ནི་མིའི་རིགས་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་
བྱང་བའི་འཁྱར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྤྱད་དབང་དང་པོ་དང་། འཁྱར་མེད་གྲལ་
རིམ་གིས་འཁྱར་ལྡན་གྲལ་རིམ་མགོ་མཛུགས་སྤྱད་དང་། འཁྱར་མེད་གྲལ་རིམ་
གི་སྤྱད་དབང་གླེང་འཛིན་འཛུགས་སྤྱི་ཚབས་ཆེན་གི་ཆད་ལྟ་ཐོངས་དང་པོ་...
རེད།

པ་ལི་ཀྱང་ཉེས་འཁྱར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གི་ཤོག་སྤྱད་སྤྱད་གཞུང་གི་དམག་
དབྱང་དང་ཅིང་ཁ་མེད་པ་བཙོས་ཤོག། དྲག་ཆས་སྤྱས་པའི་མི་དམངས་ནམས་
གིས་དེའི་ཆབ་བྱས་ནས། མེ་མདའ་བཙོ་པ་གྲལ་རིམ་གི་ལག་པར་འཛིན་བྱལ་
པ་བྱུང་བ་རེད།

པ་ལི་ཀྱང་ཉེས་འཁྱར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གིས་མི་དམངས་བུན་དུ་བཀོལ་.....
བའི་དཔོན་དན་ལས་ཁྲུངས་གཏོར་ནས། བཙོ་པ་གྲལ་རིམ་རང་ཉིད་གི་སྤྱད་
གཞུང་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤོག། དལ་རྩལ་མི་དམངས་གི་ཁེ་ཕན་སྤྱད་སྤྱད་
བྱེད་སྤྱད་སྤྱད་ཅུས་རབ་དང་རིམ་པ་ལག་ལེན་བྱས་པ་དང་། མི་དམངས་མང་
ཚོགས་ཏུར་བཙོན་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཁབ་རྩ་དམ་བྱེད་པར་ཞུགས་སྤྱད་ཅ་འཛུགས་...
བྱས་པ་རེད།

པ་ལི་ཀྱང་ཉེའི་དཔལ་པོ་ཚས་འཁྱར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྤྱད་དབང་.....
གསར་འཛུགས་དང་སྤྱད་སྤྱད་བྱེད་པའི་འཐབ་འཛིང་ནང་ལ། གསར་བཞེད་
གསར་གཏོད་གི་སྤྱི་ཚབས་བུན་མང་མ་ཡིན་པ་ཅིག་དང་། བས་མཁའ་དབྱལ་
བའི་གསར་བཞེད་ཏུར་བཙོན་གི་རང་བཞིན། རང་སྤྱོད་པལ་མེད་དུ་གཏོང་

བའི་དཔལ་མོ་རིང་ལུགས་བཅས་མངོན་པ་རེད། དེར་མི་རབས་ནས་མི་རབས་
བར་གསར་བརྗེ་འཛིན་པ་དམངས་གིས་དད་གུས་བྱེད་གི་ཡོད་པ་རེད།

ལག་དམར་གྱི་ཡེར་གིས་ཕི་སི་མའི་དང་རན་འབྲེལ་བྱས་ནས་དམག་……
དོན་གི་ཚུར་ཚོལ་དང་ཁྲག་དྲི་བྱོ་བའི་དྲག་གནོན་བྱས་པའི་འོག་། པ་ལི་ཀྲང་
ཉི་མམ་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཀྲང་ཉིས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཞག་པའི་བྱས་རྗེས་དེ་
བསྐྱེད་ཐབས་མེད་པ་ཅིག་རེད། མར་ཁེ་སིས་སྟོན་པ་གནང་བ་ལྟར་། “ཟླ་ 3
ཆེས་ 18 ཉིན་གི་དཔལ་རང་ལྷན་པའི་ལས་འགུལ་གི་མའི་རིགས་
དེ་གུལ་རིམ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནས་འཁྲུག་གཏན་འཁུར་བའི་རངས་
འཁྲུལ་མོབ་པ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསར་……
བརྗེ་འཛིན་རྒྱ་རིངས་ཅིག་རེད།”^①

པ་ལིར་མེ་རྩམ་གི་དུ་བས་ནམ་མཁའ་ཁེངས་པ་དང་། འཐབ་འཛིང་ད་
དུང་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ལུ་། མར་ཁེ་སིས་སྟོན་པ་གནང་བར་། “ཀྲང་ཉི་
ལམ་པའི་དབང་འཁུར་བའི་ལྷན་པ་ལྟར་། འཐབ་ཆེད་གི་འཁྲུག་ཆེད་དེ་
འགྲུག་པ་ཅམ་ལས་གཞན་གང་ཡང་ཡོད་གི་མ་རེད། ཀྲང་ཉི་
ཆ་དོན་གི་འཁྲུག་གཏན་འཁུར་གནས་ཐུབ་པ་ཅིག་དང་། མེད་པ་བརྩ་
མི་ཐུབ་པ་ཅིག་རེད། བརྩ་པ་གུལ་རིམ་བཅིངས་འཁྲུལ་མ་མོབ་
གོང་ལ་། ཆ་དོན་དེ་ཆོ་ཡང་ནས་ཡང་འཁུར་མེད་པའི་རེད།”^②

འཁྲུག་མེད་གུལ་རིམ་གི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་སྤྱོད་དོན་མར་ཁེ་སི་དང་ཞེན་གེ་
སི་རྣམ་གཉིས་གིས་པ་ལི་ཀྲང་ཉིའི་ལག་ལེན་གཞིར་བཟུང་ནས་ཕྱགས་སྤྲོམ་……

① མར་ཁེ་སི་། 《པ་ལི་ཀྲང་ཉི་བཅུགས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་བའི་དྲག་གནོན་ཆགས་ཆེན་གི་ལྟུང་ཆོད》。
《མར་ཁེ་སི་དང་ཞེན་གེ་སིའི་གསུང་འབུམ》དེབ་ 18 པ། ཤོག་ལྗེ་ 61 པ།

② མར་ཁེ་སི་། 《པ་ལི་ཀྲང་ཉིའི་སྐོར་ལ་གནང་བའི་གསུང་བཤད་གི་ཟིན་ཐོ》。《མར་ཁེ་སི་དང་ཞེན་
གེ་སིའི་གསུང་འབུམ》དེབ་ 17 པ། ཤོག་ལྗེ་ 677 པ།

གནང་བའི་གསར་བརྒྱའི་ཆུ་དོན་དེ་ག་མེ་མེད་ཟེར་ན?

མཛོད་འཕྲུལ་ནས་བཤད་ན། ཏེ་ནི་ “བརྗོད་པ་བྲལ་རིམ་གྱིས་
ཉམས་པ་དེ་ཐོ་བྲལ་ནས་དེ་མོ་གི་བྲལ་ཁབ་འཕྲལ་འཁོར་བརྗོད་
ཐོག་ ཏེ་ཐོ་བྲལ་ནས་རང་ཉིད་གི་དམིགས་ཕྱུང་འཕྲལ་བྲལ་པ་
ཅིག་ཐོར་གི་མ་རྟེན།” ① འཕྲོར་མེད་ཐལ་རིམ་གྱིས་རིམ་བར་དུ་གསུམ་
བརྗོད་ཐག་ཕྱགས་ལ་རྟེན་ནས་བྲལ་ཁབ་འཕྲལ་འཁོར་ཉིད་པ་ “གཏོར་
བཅིག” དང་ “ཚུ་གཏོར” ② བཤད་ནས། “འཕྲོར་མེད་ཐལ་རིམ་གྱི་
ཐོ་བྲལ་དབང་མེད་འཛིན་འག་འཛིན་བྲལ་དམོག” པ་དེ་རྟེན། ③

མར་ཁི་མེས་མུ་རྟོན་དེ་གསལ་བཤད་གནང་ཆེད་མཁུ་ལྟ་གིས་ལྟོན་
 བ་གནང་བར་: “འབྲུང་མེད་ཀྱང་རིམ་གྱི་ཕྱིར་དབང་མེད་འཛིན་གྱི་
 མ་ལྟོན་གཤམ་མེད་ཨང་དང་ཁྱི་འབྲུང་མེད་ཀྱང་རིམ་གྱི་དམག་
 དཔུང་དེ་རེད། བཟོ་བ་ཀྱང་རིམ་གྱིས་རེས་བར་དུ་གཞུང་ལུ་
 ཐོག་རང་ཉིད་བཅིངས་འབྲུང་གཏོང་ཆུང་ཁི་ཁེ་དབང་ཐོབ་པ་ཕྱིར་
 དཀོས།”④ འབྲུང་མེད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་གསར་བཟོ་བྱས་དཔུང་ཁོ་ནར་རྟེན་

① མར་ཁེ་མི་: 《ཐུ་ལན་ཞིའི་ནང་འབྲུག》。 《མར་ཁེ་མི་དང་ཨེན་གེ་མིའི་གཞུང་འབྲུག》དྲིལ་ 17
བ, རྒྱལ་ཁྲུལ་ 355 བ。

② བར་ཁེ་མི། 《ཐུ་ལན་གྱི་འོ་ན་པ་འབྲུག་།》。《མར་ཁེ་མི་དང་ཞེན་གེ་མི་འི་གཙུང་འབྲུག་།》དེ་བ་ 17
བ།, སྤྱི་ལོ་ 360 བ།。མར་ཁེ་མི། 《ཐུ་འབྲུག་གེ་མར་ལ་པ་དང་པའི་མི་གེ་།》(1871 ལོ་
མ་ 4 ཙམ་ 12 ལ)།。《མར་ཁེ་མི་དང་, ཞེན་གེ་མི་, མེ་ཤིན་, མི་དྲ་མིན་ལྷན་ཁྲུལ་གིས་པ་མི་
ཤུང་ཤིང་འོ་ན་པ་པ་དང་།, མི་དམངས་དང་ཐུན་ཁང་གི་ 1971 ལོ་འི་པ་ར་གཞི་ 2 བ།, སྤྱི་
ལོ་ 215 བ།。

[illegible]

④ བོད་དང་གཅིག་པ།

ན, གཞི་ནས་ལོག་སྟེང་གྲུལ་རིམ་གྱི་དབང་རྒྱུར་མགོ་མཇུག་སྟོག་བྱུང་ནས,
རང་ཉིད་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འགན་ལོངས་སྟོགས་མཛོད་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་བྱུང་གི་
རེད།

མར་ཁེ་སིམ་དང་དྲུང་ལྷན་པ་གནང་བར: འཁྱར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱིས་
མིད་དབང་མེར་འཛིན་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་“དབྱི་ལུ་འེ་ཁྲ་ས་ཚོགས་ཉུ་ལུ་
ཅིག་ཡིན་ན་མི་འབྲིག་པར, མིད་འཛིན་དང་བེམས་འཇུགས་
གཉིས་ལུས་གཅིག་ལུ་རྟ་དམ་གཅིག་ཚོགས་བྱེད་པའི་ལས་གཞི་...
ལས་ཁུངས་ཅིག་ཡིན་དགོས་གི་རེད”^①

ལེ་ཉིན་གིས་ལྷན་པ་གནང་བ་ལྟར: “མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་གི་
རྒྱལ་ཁབ་གནད་རྟོན་སྐོར་གི་དགོངས་པ་ཏ་ཅང་ལུལ་ལུ་ལུང་བ་
དང་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཅིག་ནི, ‘འཁྱར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་མིད་
དབང་མེར་འཛིན་’ (མར་ཁེ་སི་དང་ཡིན་གེ་སི་ཚམས་གཉིས་གིས་
པ་ལི་ལུང་ལེ་འཇུགས་རྗེས་གསུང་པ་ཉུ་ལུ་) གི་དགོངས་པ་དེ་...
རེད”^② གསར་བརྗེ་ལོག་ལུགས་ལ་རྟོན་ནས་འཁྱར་ལྷན་གྲུལ་རིམ་གྱི་རྒྱལ་
ཁབ་འབྲུལ་འཁོར་ཅ་གཏོར་གཏོར་རྒྱ་དང་འཁྱར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་མིད་དབང་
མེར་འཛིན་འཇུགས་རྒྱ་རྒྱལ་འཁྱོངས་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་དང, ཡང་ན་འཁྱར་ལྷན་
གྲུལ་རིམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འབྲུལ་འཁོར་ལུང་སྟོང་བྱེད་རྒྱ་དང་འཁྱར་མེད་གྲུལ་རིམ་
གི་མིད་དབང་མེར་འཛིན་ལ་རྟོན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན, དེ་ནི་ལོ་བརྒྱའི་རིང་ལ་
མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་གིས་འཛོ་འཛོས་རིང་ལུགས་དང, ལེགས་འཛོས་རིང་

① མར་ཁེ་སི: 《ཐུ་ལན་ཞི་ལི་ནང་འབྲུག》。 《མར་ཁེ་སི་དང་ཡིན་གེ་སི་ཚམས་གསུང་འབྲུག》དེབ་ 17
པ, གྲག་ཕྱེ་ 358 པ。

② ལེ་ཉིན: 《རྒྱལ་ཁབ་དང་གསར་བརྗེ》。《ལེ་ཉིན་གི་གསུང་འབྲུག》དེབ་ 25 པ, གྲག་ཕྱེ་ 389 པ。

ལུགས་, སྤྱད་གཞུང་མེད་པའི་རིང་ལུགས་, འཕྱོར་ལྷན་གྲུལ་རིམ་དང་འཕྱོར་
 རྒྱུ་གྲུལ་རིམ་གྱི་པས་མ་སྒོ་ནམ་པ་སྒྲ་ཚྭ་གས་པཅས་དང་འཕྲུལ་ཚྭ་ཡང་ནས་...
 ཡང་དུ་བྱེད་པའི་གནད་འགག་སྒྲུག་ས་ཅིག་དང་, རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲང་ཁུན་རིང་
 ལུགས་ལས་འགྲུལ་ནང་ལམ་སྤྱོད་གཉིས་པར་འཕྲུལ་ཚྭ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་...
 བྱེད་པའི་གནད་འགག་སྒྲུག་ས་ཅིག་རེད་། གོ་ཅི་གཉིས་པའི་བཟོ་བཅས་རིང་
 ལུགས་ནས་སུའུ་བཟོ་རྩ་ལྷག་པའི་ཚྭ་གས་ཁག་གིས་སྤྱི་བ་བྱེད་པའི་དེང་རབས་
 བཟོ་བཅས་རིང་ལུགས་པར་, ཆང་མས་འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་སྤྱད་དབང་
 སྤྱིར་འཛིན་གྱི་ཅ་པའི་གནད་དོན་དེ་རང་གི་ཐོག་དུ་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ལ་...
 བྱེད་དེ་རྒྱུ་གཏོད་བྱས་པ་རེད་།

ལོ་བརྒྱའི་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་, མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་གྱི་འཕྱོར་
 མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་དང་འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་སྤྱད་དབང་སྤྱིར་...
 འཛིན་སྤྱིར་གྱི་གཞུང་ལུགས་དེ་ལམ་པ་བཟོ་མི་སྤྱོད་པ་ཅིག་ཡིན་པ་ར་སྤྱོད་...
 གསལ་ཐག་ཚད་ཅིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་།

པ་ལི་ཀྲང་ཉིས་འོས་ལངས་བྱས་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་ཕྱིན་རྗེས་,
 རྒྱུ་གས་ཆེན་ལེ་ཉིན་གྱི་འགོ་བྱིད་འོག་, ཨ་གོའི་འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱིས་དྲག་
 བའི་འོས་ལངས་བྱས་ནས་, རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་སྤྱི་ཚྭ་གས་རིང་ལུགས་གྱི་གསར་
 བརྗེའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་དེ་, འཛམ་གླིང་གི་འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་
 དང་འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་སྤྱད་དབང་སྤྱིར་འཛིན་གྱི་དུས་རབས་གསར་པ་...
 ཅིག་གསར་འབྱེད་བྱེད་སྤྱོད་པ་བྱུང་བ་རེད་། ལེ་ཉིན་གྱིས་གསུང་མྱོང་བར་,
 རྒྱལ་ཁབ་འཕུལ་འཁོར་རྒྱིང་པ་གཏོར་བཞིག་གཏོར་བའི་འགྲོ་ལམ་ཐོག་, པ་
 ལི་ཀྲང་ཉིས་“འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་...
 གོ་མ་པ་དང་པོ་སྤྱོད་པ་དང་, སུའུ་མེ་མེད་སྤྱད་དབང་གིས་གོ་མ་

པ་གཉིས་པ་སྒྲིམ་པ་རེད” ①

པ་ལི་ཀྱང་རྩེ་འོས་ལངས་བྱས་ནས་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་ཕྱིན་རྗེས་
ཆུབས་ཆེན་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཀྱུ་ཞིའི་འགོ་བྟེན་འོག་གི་
ལ་གསར་བརྗེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་པ་རེད། མའོ་ཀྱུ་ཞིས་གྲོང་གསེབ་གི་གནས་
གཞིའི་ས་ཁུལ་འཛུགས་རྒྱ་དང་། གྲོང་གསེབ་ལ་རྟེན་ནས་གྲོང་བྱིར་སྐྱོར་རྒྱ་
མཐའ་མར་གྲོང་བྱིར་ལེན་རྒྱ་བཙས་གི་འགྲོ་ལམ་གསར་འབྱེད་གནང་ཐོག་
ཀྱང་གོའི་མི་དམངས་བྟེན་ནས་ དུས་ལུན་རིང་བའི་གསར་བརྗེའི་དམག་འཁྲུག་
བྱས་ཏེ། བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་། བཀས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་རིང་ལུགས་
དཔོན་པན་མ་རྩ་རིང་ལུགས་བཙས་གི་ལོག་སྟེད་དབང་རྒྱུར་མགོ་མཇུག་སྟེག་་་
ནས་ རྒྱལ་ཁབ་འཕུལ་འཁོར་རྒྱིང་པ་གཏོར་བཞིག་བཏང་ཏེ། ཀྱང་གོར་མི་
དམངས་དམངས་གཙོ་བྟེན་དབང་ཞེས་འཛིན་ཏེ། འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་བྟེན་
དབང་ཞེས་འཛིན་མའོ་ན་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་བྱུང་པ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་
མའོ་ཀྱུ་ཞིས་ཀྱང་གོའི་མི་དམངས་བྟེན་ནས་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་བྟེན་་་་
དབང་ཞེས་འཛིན་འོག་ལུ་མཐུད་ནས་གསར་བརྗེ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་རིང་ལུར་
གི་ལམ་ཆེན་དེད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་དང་མདུན་དུ་སྟེད་གི་ཡོད་པ་རེད།

དུས་རབས་གཅིག་གི་རིང་ལ། འཛམ་གླིང་ཡོངས་གི་འབྱོར་མེད་གྲལ་
རིམ་དང་། གཉའ་གཞོན་གྲོང་མཐུན་མི་དམངས་ གཉའ་གཞོན་གྲོང་མཐུན་
མི་རིགས་བཙས་གིས་ རྒྱ་འབྲེལ་རྗེས་མཐུད་དང་། དཔའ་ཆེའི་འབད་བཙོན་
ཕན་ཚུན་རྒྱབ་སྟེད་ ཕན་ཚུན་རྒྱལ་མ་བཙས་བྱས་ནས་ རྒྱ་ཆོགས་རིང་ལུར་
གི་གསར་བརྗེ་དང་མི་རིགས་དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེ་རྒྱ་ཆད་མེད་པར་་་

① ལེ་ཉིན་: 《གྲང་ཁན་གོ་ཅིའི་འབྲེལ་མི་ཆོགས་ཆེན་ཐངས་དང་པོ་》, 《ལེ་ཉིན་གི་གསུང་འབྲེལ་》དེབ་

གོང་དུ་སྤྲེལ་ནས, འོད་རྫོང་རབ་དུ་འབར་བའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད། སྤོ་
 མཐུན་མའི་ཙེ་དུང་གིས་རྫོན་པ་གནང་བ་ལྟར: “དེར་སང་གི་འཇམ་མིང་
 ཡོངས་གི་མ་རྩ་རིང་ལྷགས་དང་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་རྩ་མེད་གི་
 རྒྱགས་ལ་འགྲོ་བ་དང, འཇམ་མིང་ཡོངས་གི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷག་
 དང་མི་དམངས་དམངས་གཙོ་རིང་ལྷགས་རྒྱལ་ཁོ་རྒྱགས་ལ་……
 འགྲོ་བའི་ཡོ་རྒྱས་གི་དུས་རབས་ཅིག་རེད”^① པ་ལི་ཀྲང་གི་འཕེལ་
 རྫོང་དེ་ལོ་རྒྱུས་གི་ཆ་རྒྱུན་གསར་བའི་འོག་དང་རིམ་པ་སྤར་ལས་ཡང་མཐོ་……
 བའི་ཐོག་ལ་ཁྲུབ་སྤེལ་ཡངས་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཅིག་ལྷུང་ཡོད་པ་རེད། འཇམ་མིང་
 གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕར་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་གནས་ས་མགོ་རྫོང་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་ལྷུང་
 ཡོད་པ་རེད།

མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་གེ་སི་རྣམས་གཉིས་གིས་པ་ལི་ཀྲང་གི་བཅུགས་ནས་
 ལོ་བཅུ་འཁོར་བར་བྱན་གསེ་ལྷ་སྐབས, གསར་བཞེད་སྤྱི་མཐུན་རབ་དུ་འཁོལ་
 བའི་ངང་ནས་ཨོ་ལྷོ་མིང་གི་བཙོ་བ་གྲལ་རིམ་ལ་གསུང་བར: “འབྲིག་རྟེན་
 རྫོང་པའི་དབང་འབྲིན་པ་རྣམས་གིས་ཐད་དེ་རྩ་མེད་དུ་བྱིན་པ་……
 རེད་བསམ་པའི་ཀྲང་གི་འདི, ག་རྩ་སྤར་གི་དུས་སྐབས་གང་ཞིག་
 ལས་ཀྲང་སྤྱི་ཚོགས་གི་དབང་འབར་ཆེ་བ་ཅིག་ཆགས་ཡོད་པ་……
 རེད, དེར་རྟེན་ང་ཚོས་ཁྱོད་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་སྐད་གསར་མཐོན་
 རིམ་འབྱོར་ཆོག་པར: ཀྲང་གི་ཁྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་ལོག!”^② དེར་སང,

① མའོ་ཙེ་དུང: 《མིག་ཁྱེད་གནས་རྒྱལ་དང་ང་ཚོའི་ལས་འགན》。《མའོ་ཙེ་དུང་གི་གསུང་རྒྱུ་གཞི་སྤྲེལ་
 བསྟུན》དྲུང་ 4 པ, རྩོམ་གྱི་ 1260 པ。

② མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་གེ་སི: 《སི་ལུ་ལྷོ་ཨི་རྣམས་གིས་ལྷན་དུན་དུ་ཚོགས་པའི་པ་ལི་ཀྲང་གི་བྱན་གསེ་
 ཚོགས་ཆེན་གི་ཀྲུང་ཞི་ལ་ལྷ་བ》。《མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་གེ་སིའི་གསུང་འབྲམ》དྲུང་ 19 པ, རྩོམ་གྱི་
 271 པ。

པ་ལི་ཀྲང་ཉིས་སྒྲིང་བའི་གསར་བརྗེའི་དཔལ་འབར་དེ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་……
 ལུས་ཆེན་ཆེན་འབར་གི་ཡོད་པ་རེད། བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་། སྤྱི་ཚོར་
 བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ལོག་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཁག་བཅས་གི་དུས་
 མཚུག་དེ་སྤྱིབས་གྲབས་ཡོད་པ་རེད། དུས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཅིག་ལ། འཛམ་
 གླིང་ཡོངས་གི་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་པ་དང་། འབྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་
 གསར་བརྗེའི་མི་དམངས་བཅས་གིས་པ་ལི་ཀྲང་ཉི་བཅུགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་འཁོར་
 བར་དག་གསོ་ཞུ་སྐབས་། སྤར་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་བརྒྱ་འབྲུར་བྱས་ནས་སྐད་
 གསང་མཐོན་པོས་འཕོད་ཆོག་པར་། ཀྲང་ཉི་ཁྲི་ལོར་བརྟན་པ་ཤོག་། འབྲོར་
 མེད་གྲལ་རིམ་གི་གསར་བརྗེ་དང་འབྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྤྱིད་དབང་སྒྲེར་……
 འཛིན་གི་རྒྱལ་ཁ་ཁྲི་ལོར་བརྟན་པ་ཤོག་།

ང་ཚོས་པ་ལི་ཀྲང་ཉིར་དྲན་གསོ་ཞུ་སྐབས་། མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་
 ལུགས་གི་འབྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་གསར་བརྗེ་དང་འབྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་……
 སྤྱིད་དབང་སྒྲེར་འཛིན་སྐོར་གི་གཞུང་ལུགས་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། ལོ་རྒྱུས་གི་ཉམས་
 མུང་བསྐྱེལ་ལེན་། སུའུ་བཙོ་རོ་ལོག་པའི་ཆོགས་ཁག་གིས་ལྟོ་བ་བྱེད་པའི་དེང་
 རབས་བཙོ་བཙོས་རིང་ལུགས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་པ་། མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་
 ལུགས་གི་གསར་བརྗེའི་ལམ་ཕྱོགས་རྒྱན་འཁྱོངས་བཅས་བྱས་ཐོག་། འཛམ་གླིང་
 ཡོངས་གི་མི་དམངས་དང་དྲོག་ཅུ་གཅིག་གྱི་ལྷ་བྱས་ནས་། རྒྱལ་ཁ་སྤར་ལས་ཆེ་
 བ་ཅིག་བརྟན་ལེན་བྱེད་དགོས།

གཉིས་པ་། གསར་བརྗེའི་མི་དམངས་གིས་ལག་དུ་མེ་མདའ་

འཛིན་རྒྱུའི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་

པ་ལི་ཀྲང་ཉིར་ལོ་རྒྱུས་གི་ཉམས་མུང་ཐོག་ནས་། གསར་བརྗེའི་དག་